

Štoreški ŽELEZAR

Leto XX.

1980

AVGUST 1980

ŠT. 15

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Polletno poslovanje

Pred nami je pregled polletnega poslovanja, obračun našega polletnega dela, prizadevanj za čim boljše gospodarjenje in čim boljše uspehe. Naj ne bo to le informacija za tiste, ki se za poslovni uspeh ali neuspeh bolj ali manj zanimajo, prečitajo poročilo, potem pa kvečjemu kritizirajo, ker ni bilo vse tako kot bi lahko bilo, ali bi moralo biti. Nikakor! To poročilo je objavljeno v vednost vsem članom naše delovne skupnosti, da ga skrbno prečitajo, predelajo, prežvečijo, kot pač temu pravimo. To je neke vrste zrcalo naših skupnih prizadevanj, da bi čim uspešneje poslovali. Vsi člani delovne skupnosti si moramo prizadevati, da bomo dobro gospodarili. Tu je poročilo, predelajmo ga, pogovorimo se o uspešnem ali neuspešnem poslovanju, pogledimo, kje bi se dalo kaj izboljšati in pridimo na dan s pozitivno, to je dobronamerno oceno zavednih samoupravljalcev. Naj se čuje beseda delavca — samoupravljalca, njegovo mnenje, predlogi kje bi se dalo, oziroma moralo kaj predručit, izboljšati. Ta pregled je namreč tudi plod naših naporov za čim boljšo produktivnost. Pišite tudi v naše glasilo, kako si zamišljate boljše poslovanje, kje je treba izboljšati delovno disciplino, kje boljše gospodariti z materialom, z delovnimi sredstvi in še in še. Ocena in dobronamerna kritika naj prihaja od spodaj navzgor, ne samo od zgoraj navzdol.

Vsako poslovanje gospodarskih in drugih organizacij združenega dela je rezultat vrste dejavnikov in razmer, od katerih se odvija. Vse vplivne dejavnike razvrščamo lahko na interne in eksterne, pa je zato pravilno, da skušamo kar se da objektivno oceniti, kako so vplivali v proučevanem obdobju na izkazane izide poslovanja. Tovrstne razprave potekajo v vseh naših delovnih sredinah in prepričan sem, da bodo dale ustrezne napotke za boljše delo v naprej, saj izhajajo od tam, kjer poznajo vsakovrstno problematiko najbolje. Zato naj se v razmišljanju o naših skupnih rezultatih dotaknem samo nekaterih področij, ki so pomembna za delovno organizacijo in dodatno opozorim na naslednje pojave:

1. Delovna organizacija je izredno povečala celoten prihodek, vendar v še znatnejši meri porabljena sredstva (indeks 193 oziroma 217). To pomeni, da nam je v strukturi dohodek ponovno upadel. V veliki meri so takšna gibanja posledica rastoče inflacije in sistema maksimiranih prodajnih cen, zanimivo pa je, da naši dobavitelji verjetno hitreje uspevajo dobivati nove cene. Naša prizadevanja za znižanjem porabljenih sredstev, pa v vseh sredinah tudi niso dala ustreznih rezultatov. Pri tem pa bi ponovno poudaril problem obračunane amortizacije, ki v teh porabljenih sredstvih predstavlja daleč premajhno postavko in v razmerah inflacije ne zagotavlja obnove že obstoječih osnovnih sredstev.

2. Dohodek je porastel samo za 30 %, njegova delitev na del za splošno in skupno porabo ter del, ki ostane za naše razpore-

janje, pa je ugodnejši kot lani (indeks 105 oziroma 148).

3. Čisti dohodek smo razdelili po zakonskih predpisih in internih samoupravnih aktih ter ugotovili, da kaže predvsem na področju akumulacije boljše rezultate kot lani. To predvsem iz razloga, ker je izguba v poslovanju v naših dveh že lanskoletnih »izgubaših« letos neprimer- no nižja.

4. Pri razporejanju dohodka in osebnih dohodkov smo se poleg vseh že dogovorjenih meril letos dolžni ravnati po določbah dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka, ki nas dodatno obvezuje (in sankcionira) za takšnim razporejanjem, ki mora zagotoviti hitrejšo rast akumulacije od rasti sredstev za osebne dohodke. To tudi pomeni, da za izplačila za osebne dohodke ne moremo upoštevati samo rast življenjskih stroškov, temveč, da moramo za vsako njihovo povečanje imeti kritje v naših boljših rezultatih dela.

V prvem polletju smo na ravni delovne organizacije tem določbam sicer zadostili, čeprav so posamezne TOZD kršiteljice. Predvsem le-te bodo morale svoje rezultate izboljšati.

5. V poslovanju smo letos uporabili za 19 % več sredstev kot lani, od tega pri obratnih sredstvih za 20 %, ali absolutno za 78 milijonov dinarjev več. V razmerah inflacije se javlja potreba po dodatnih obratnih sredstvih v še ostrejši obliki, zato bodo naša prizadevanja morala biti usmerjena v večje formiranje lastnih sredstev.

6. Naše poslovanje v letošnjem prvem polletju sicer lahko ocenjujemo za zadovoljivo, vendar pa kažejo ocene, da bodo v dru-

gem polletju gospodarske razmere slabše predvsem na področju uvozne in domače oskrbljenosti z repromateriali, da se bo v znatnejši meri javil problem energetske oskrbljenosti in njihove cene (nafta, plin, električna ener-

gija), da se bodo dražile naše vstopne komponente. To pomeni, da se bomo morali še bolj organizirati, naše delo napraviti še učinkovitejše tako, da bodo rezultati poslovanja dobri tudi ob koncu leta.

REZULTATI POSLOVANJA OD 1. 1. DO 30. 6. 1980

ELEMENTI	DO
1. CELOTNI PRIHODEK	2.938.452.100
— prihodki na domačem trgu	1.372.337.473
— prihodki na tujem trgu	252.000.691
— prihodki med TOZD v DO	1.133.487.375
— ostali prihodki	180.626.561
2. PORABljena SREDSTVA	2.401.660.495
— sprememba zalog (+, —)	55.664.401
— materialni stroški	2.265.497.592
— amortizacija	80.498.502
3. DOHODEK	536.791.605
4. RAZPOREDITEV DOHODKA	183.693.605
— prispevki SIS	18.833.925
— drugi prispevki in davki	14.147.530
— za delovne skupnosti	71.909.013
— za varstvo okolja, član., SLO	7.665.469
— amortizacija nad predpisano	13.000.000
— za obresti	27.671.989
— zavar. premije, bančni stroški	8.256.399
— druga plačila iz dohodka	22.209.280
5. ČISTI DOHODEK	353.089.000
— osebni dohodki	247.979.136
— stanovanjska izgradnja	16.579.757
— tekoča poraba SP (topli obrok)	11.460.556
— del za SP (za naslednje leto)	9.764.682
— rezervni sklad	10.008.583
— poslovni sklad: posojilo nerazvitim	3.811.596
— poslovni sklad: posojilo in združev.	19.583.981
— del za druge namene (obč. SS)	725.275
— poslovni sklad: za obratna sredstva	17.623.994
— poslovni sklad: za investicije v OS	39.871.984
6. Akumulacija iz Č. D. (RS + PS)	91.625.413
7. Izguba iz dohodka in čistega dohodka	24.311.544
8. Skladi DO: SSP + akumulacija	
+ pospeš. amortizacija minus izguba	90.078.551
9. Izguba + nekrita obveznosti in skladi	30.387.940
10. Skladi DO: SSP + akumulacija + pospešena amortizacija minus izguba pod 9	84.002.155

Celje za praznik in H '80

ŠLANDROVE NAGRADE
IN NOVI OBJEKTI

V počastitev 20. julija, praznika celjske občine in Hortikulture 80, je bilo v sredini julija zlasti v Celju veliko prireditev, med njimi tudi otvoritve nekaterih novih objektov.

Tako so delovni ljudje in občani celjske občine počastili dan ustanovitve Celjske partizanske čete, 20. julija 1941. leta v gozdovih Resevne, slavnostno in delovno. Pomemben prispevek pa so seveda dale tudi zaključne prireditve Hortikulture 80.

V tem času smo v celjski občini dobili nekatere nove objek-

te, tako otroški vrtec v KS Medlog, oziroma pri osnovni šoli Slavko Šlander na Ljubljanski cesti, novo osnovno šolo »Frana Roša« na Golovcu, v krajevni skupnosti Nova vas, novo skladiščno halo v okviru blagovno distribucijskega centra v Čretu ter večnamenski, družbeno-poslovni objekt na Svetini.

Pridobitev na Svetini je prinesla ljudem te prijazne planinske vasiče ne samo novo Merxovo samopostrežno trgovino, marveč tudi nove prostore za delo krajevne skupnosti, krajevnih družbenopolitičnih organizacij in

(Nadaljevanje na 2. str.)

Proizvodnja slovenskih železarn v juniju in v prvem polletju 1980

V juniju izvršena proizvodnja, v seštevku za sozd Slovenske železarne ni dosegla z gospodarskim načrtom dogovorjenih ciljev. Proizvodnja surovega železa in jekla je bila nekaj nižja kot v maju, blagovna proizvodnja pa 3.397 ton večja kot pretečeni mesec, vendar še vedno 6.325 ton manjša, kot znaša poprečni mesečni načrt za letošnje leto. Kar velja skupno za sestavljeno organizacijo, ne velja za posamezne delovne organizacije in izdelke, ker ponekod so tudi dosegli mesečni načrt proizvodnje in ga tudi presegli.

Proizvodnja surovega železa je bila dobra in je mesečni načrt izvršen 109 %. Na jeseniških plavžih znaša izvršitev 104 % in v železarni Store 129 %. Po šestih mesecih je zbirni načrt izvršen 92 % vendar je letošnja proizvodnja 4 % večja, kot je bila ob lanskem polletju.

Proizvodnja jekla je bila tudi v juniju izdatno pod poprečno, mesečno načrtovano količino, saj znaša skupna izvršitev vseh treh jeklarn 91 % načrta in v nobeni jeklarni niso izvršili mesečni načrta. V polletju je letošnja proizvodnja sicer 5 % večja kot lanska v enakem obdobju, vendar pri 6 % zaostanka za načrtovano količino za prvo polletje, z rezultatom ne moremo biti zadovoljni. Le v ravenki jeklarni so polletni načrt dosegli in presegli za

1 %, proizvodnja jeseniške jeklarne zaostaja 5 % in štorska celo 17 % za polletnim načrtom. Po prvih šestih mesecih znaša proizvodnja surovega jekla v Slovenskih železarnah samo malo več kot 400.000 ton.

Blagovna proizvodnja je bila, skupno za tri železarne, boljše kot v maju. Mesečni načrt niso izvršili v železarni Jesenice, to pa toliko, da tudi proizvodnje nad poprečno mesečno načrtovano količino 1 % v železarni Ravne in 4 % v železarni Store, nista doprinesli kaj več, kot da je skupna izvršitev le 90 %.

Polletna blagovna proizvodnja, je na ravni načrtovane količine v železarni Ravne, 2 % nad načrtom v železarni Store in 10 % pod načrtom v železarni Jesenice. V primerjavi z dosežkom iz prvega polletja 1979, je letošnja polletna proizvodnja celo okoli 2.500 ton manjša, kar je pa zopet posledica slabe izvršitve v železarni Jesenice. Primerjava za posamezne železarne namreč pokaže, da so letos izdelali za prodajo v železarni Ravne enako količino kot do polletja 1979, v železarni Store nekaj nad 10.700 ton več in v železarni Jesenice še toliko manj kot v lanskem letu tako, da je nastal v seštevku vseh treh železarn, preje naveden zaostanek.

Predelovalci žice v juniju niso izvršili mesečni načrt. Najbolj so

se načrtu približali v žični, kjer so zaostali le 13 ton. Pri ostalih treh, kot da bi se dogovorili, so dosegli vsi 94 % mesečnega načrta tako, da znaša skupna izvršitev 96 %. Polletni načrt so izvršili: v Plamenu 100 %, v žični 101 %, v Verigi 99 % in v Tovilu 90 %. V primerjavi z enakim obdobjem v letu 1979, so dosegli večjo proizvodnjo v Plamenu 4 % in v žični 23 %, manjšo pa v Tovilu 3 % ter v Verigi 15 % tako, da je skupna letošnja polletna proizvodnja 2 % večja od lanskeletne.

Rezultat izvršitve blagovne proizvodnje za prvo polletje letošnjega leta znaša za sestavljeno organizacijo 95 % zbirnega načrta in je 2.074 ton manjša proizvodnja kot je bila po šestih mesecih v preteklem letu.

Po posameznih skupinah proizvodov, je ob polletju stanje izvrševanja načrta naslednja:

— Čeprav je letošnja proizvodnja surovega železa za trg več kot dvojna nasproti lanskeletni, znaša zaostanek za polletnim načrtom 6 %.

— Pri toplo valjanem jeklu je zaostanek še večji in znaša 8 %. Prodaja polizdelkov je nižja okoli 4.000 ton, skoraj enaka količina zaostanka je pri valjani žici in nekaj manj pri proizvodnji srednje in tanke pločevine.

— Proizvodnja kovane robe je 9 % nad načrtovano količino.

— Tudi vlečenega, luščenega in brušenega jekla so izdelali 5 % več, kot je predvideval polletni načrt.

— Podobno boleč kot pri valjani žici je zaostanek vlečene žice, saj znaša skoraj 5.000 ton. Pri tem je prikrajšana za vložek lastna predelava v Slovenskih železarnah in seveda tudi drugi porabniki.

— Proizvodnja hladnih valjarn, čeprav zaostaja 2 % za načrtom, je kar 22 % večja, kot po prvih šestih mesecih leta 1979. Če bo v drugem polletju vsaj enaka kot v prvem, bo letos blizu 120.000 ton.

— Hladno oblikovani profili zaostajajo za lanko proizvodnjo, polletni načrt je izvršen le 78 %.

— Pri litini ni glede količin proizvodnje problemov, saj je polletni načrt jeklotitine presežen za 19 % in sive litine za 15 %.

— Proizvodnja vzmeti je tudi 7 % večja kot znaša polletni načrt in je uspešna.

— Proizvodnja žičnih izdelkov je v železarni Jesenice 2 % nad polletnim načrtom.

— Pri proizvodnji strojev in strojnih delov, kljub izrednemu podatku v juniju, saj je mesečna izvršitev v železarni Ravne 179 % in v železarni Store 106 %, v obeh delovnih organizacijah niso dosegli polletni načrt in je skupna izvršitev 97 %.

— Pri konfekcioniranih izdelkih železarne Jesenice, kamor štejemo vratne podboje in okenke okvirje, cestne odbojnice, jeklene opaže in drugo, je polletna proizvodnja izvršena le 86 % načrta.

— Še nekaj slabša je bila proizvodnja pnevmatskih strojev in orodja v železarni Ravne, kjer mesečna izvršitev 73 % v juniju

ni pripomogla, da bi bila polletna izvršitev kaj več kot 82 %.

— Proizvodnja rezilnega orodja v železarni Ravne je tudi le 76 % poletno načrtovane količine.

— V železarni Store so v juniju prvič dosegli mesečno 500 traktorjev, kolikor je tudi letošnji poprečni mesečni načrt, polletni načrt so pa izvršili 87 %.

Pregled kaže, da je v železarnah najslabše izvrševanje pri izdelkih najvišje stopnje predelave, v ciljih našega razvoja smo si postavili nalogo, da bomo prav taki proizvodnji posvetili največ pozornosti, saj tudi največ pripomore k uspešnemu poslovanju.

Tudi pri predelovalcih žice so doseženi po proizvodnih skupinah različni rezultati:

— Polletni načrt proizvodnje vijakov so presegli v Plamenu in Verigi, zaostali pa v Tovilu, skupna izvršitev znaša 103 %. Največji zaostanek je pri proizvodnji kovinskih vijakov v Tovilu, kjer znaša 12 %. Letošnja polletna proizvodnja vijakov je 2 % manjša od lanskeletne.

— Proizvodnjo matic so izvršili v Plamenu po šestih mesecih 94 %. V primerjavi s polletjem leta 1979, je letošnja proizvodnja 3 % manjša.

— Proizvodnja zakovic je bila dobra in so vsi trije proizvajalci Plamen, Tovil in Veriga presegli polletni načrt, da znaša skupna izvršitev 104 %, kar je 10 % več, kot je bilo doseženo v lanskem polletju.

— Proizvodnjo razcepke so izvršili v Verigi 65 %, proizvodnjo žičnikov 106 %, vlečene žice za prodajo so letos opustili.

— Proizvodnja verig je bila le toliko, da so izvršili 89 % polletnega načrta. Visokoodpornih verig so proizvedli komaj nekaj več kot polovico v polletju načrtovane količine. Pri proizvodnji sidrskih verig je 11 % zaostanka za polletnim načrtom. Samo navadnih verig so proizvedli 14 % več kot je bilo načrtovano. V primerjavi s prvimi šestimi meseci lanskega leta, je letošnja proizvodnja verig 16 % manjša.

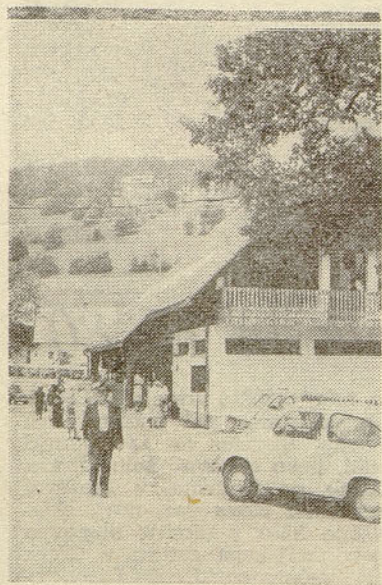
— V žični so presegli polletni načrt le pri proizvodnji varjenih mrež, kar je količinsko sicer največja postavka, vrednostno pa manj pomembno. Pri proizvodnji sit pa znaša zaostanek 34 %, proizvodnji travkov 15 %, pletiv 1 %, vzmeti 29 %. V primerjavi z dosežki v prvem polletju preteklega leta je letošnja proizvodnja dosežena v šestih mesecih bistveno večja pri vseh drugih grupah izdelkov razen pri vzmeteh, kjer so izdelali 7 % manj.

S podatki o letošnjem izvozu smo lahko po eni strani prav zadovoljni, čeprav je bil polletni količinski načrt izvršen le 82 %, vrednostni pa 84 %. V primerjavi s prvim polletjem lanskega leta, je bil letošnje izvoz 16 % večji, vrednost pa kar za 50 % večja in od tega 61 % večja za konvertibilno področje in v tem je največji uspeh letošnjega izvoza.

Manjši izvoz, kot je bil dosežen v lanskem polletju, so letos izvršili v Plamenu, Tovilu in žični.

(Nadaljevanje s 1. str.)

za domače gasilsko društvo. In če k vsemu temu dodamo, da bo pokriti hodnik objekta tudi avtobusna čakalnica, potem smo povedali dovolj. Glavni delež pri tej naložbi je nosil kolektiv Merxa, ki je za ta objekt odštél okoli 10 milijonov dinarjev, med-

Pred letom dni — asfaltirana cesta do vasi in medtem še dela na vodovodih in krajevnih cestah, letos, prav tako za praznik celjske občine na Svetini otvoritev družbeno-poslovnega objekta. Na posnetku: na Svetini na dan otvoritve 20. julija 1980.

tem, ko je njegova celotna vrednost okoli 13 milijonov din.

Kot vsako leto za praznik celjske občine, je bila tudi tokrat slavnostna seja občinske skupščine, na kateri so podelili letošnje šlandrove nagrade. Ta visoka občinska družbena priznanja so dobili: delovna organizacija Steklar, Ekonomski šolski center, Krajevna skupnost Center, Partizan Gaberje — Celje in akademski slikar Avgust Lavrenčič.

Praznovanje celjskega občinskega praznika je tokrat sovpadalo z zaključnimi prireditvami Hortikulture 80. Tudi te so prinesle veliko razgibanost. Sicer pa je tudi H 80 dala svoj delež v ureditvi Celja in žal manj v ureditvi drugih krajevnih skupnosti v občini. Dobili smo preurejen Mestni park, v katerem so odkrili tudi skulpturo akademskega kiparja Vaska Četkovića »Seme«, skulpturo na temo urejevanja okolja. Vrh tega je Celje dobilo obnovljen Muzejski trg, prav tako vstop v park z laške strani, preurejen Meškovo studenec itd. V okviru hortikulturenega programa pa so ostale še mnoge druge naloge, ki bodo ostale za prihodnje in naslednja leta. Pa tudi sicer so se v Celju odločili, da bodo podobne akcije za urejevanje okolja poslej vsako leto. Tudi v tem je dokaz, da se je pričela velika bitka za urejevanje okolja, bitka za čisto okolje, za prav takšen zrak in vodo. To pa je bitka, ki vključuje vse delovne ljudi in občane, vse organizacije združenega dela in ki ne pozna svojega konca.

M. BOŽIČ

Polletni načrt izvoženih količin so dosegli v Železarni Ravne in Plamenu. Vrednostni načrt izvoza so pa presegli le v Plamenu. V primerjavi z lanskim letom so izvoz najbolj povečali v Ravnah in to za 51 %, pri 50 % povečanju vrednosti izvoza. Močno povečanje in to 22 % je bilo doseženo tudi v Verigi, pri 50 % povečani vrednosti izvoza. V Železarni Store so povečali količino izvoza sicer le za 12 %, vrednost pa kar 78 %. Tudi jeseniški izvoz je bil nasproti lanskoletnemu dosežku ugoden ob 4 % povečanju količine, 32 % povečane vrednosti proizvodnje.

Zanimalo vas bo gotovo, kako je letos z našim uvozom in koliko ga pokrivamo. V 6 mesecih

žen le 89 %. Polletni načrt so dosegli v Železarni Jesenice 87 %, v Železarni Ravne 105 % in v Železarni Store 101 %. Zaostanek Železarne Jesenice je tolikšen, da je tudi skupna polletna izvršitev 95 %. Med predelovalci žice polletni načrt vrednosti prodaje niso dosegli le v Verigi, kjer je izvršitev le 87 %, drugi so načrt presegli vendar je skupno za predelovalce tudi vrednost prodaje 1 % pod polletnim načrtom.

Polletni načrt vrednosti prodaje je bil za sestavljeno organizacijo Slovenske železarnice izvršen 95 %, pri tem je pa letošnja vrednost prodaje v 6 mesecih 27 % večja, kot je bila v enakem obdobju lani.

20.150 ton. Od tega imajo specificirano 14.965 ton naročil. Polletne dobave so znašale 6.653 ton.

Železarna Ravne je sklenila pogodbe za letne dobave 14.040 ton. Od te količine so dobili specificiranih naročil za 10.645 ton in dobavili so 6.746 ton.

V Železarni Store so sklenili pogodbe za 6.460 ton. Od te količine imajo specificiranih 5.679 ton naročil in njihove dobave znašajo 3.210 ton.

Katere težave so bile vzrok za slabe junijske dosežke?

Na plavžu št. 2 Železarne Jesenice so imeli predor tekočega grodlja in 25 ur zastoja. V SM jeklarni so obratovali 11 dni s štirimi pečmi namesto s petimi zaradi okvare na eni od peči. V jeklarni jim manjka tudi delovne sile. Na napravi za neprekinjeno vlivanje so dosegli 3.786 ton kar je doslej največja mesečno dosežena količina in dosegli so tudi predvideni asortiment.

V valjarnah so imeli preveč vzdrževalnih zastojev. Zastoji so bili tudi zaradi pomanjkanja vložka. V valjarni žice 44 ur in valjarna debele pločevine je pričela obratovati le na dve izmeni. Pomanjkanje vložka je bil tudi vzrok, da niso izvršili načrt proizvodnje v hladni valjarni na Beli.

Velika odsotnost z dela je bila vzrok nižji proizvodnji žičarne. Težave z vložkom so se odražale tudi pri nadaljni predelavi kot pri profilarni, v jeklovleku, elektrodah in žebeljarni.

V Železarni Ravne so imeli popravilo težke proge, kar je vplivalo tudi na delo v jeklarni, kjer so izvedli remont ene električne obločne peči, zaradi česar je bila nižja proizvodnja.

Največ problemov imajo s pomanjkanjem delovne sile v vročih obratih odnosno z veliko odsotnostjo z dela.

V vseh treh železarnah ali določneje povedano predvsem v jeklarnah se pritožujejo nad slabo kvaliteto v ognjuodpornih materialov kar jim povzroča večje zastoj od načrtovanih in večjo porabo teh materialov ter s tem poleg manjše proizvodnje še večje stroške.

Večjo okvaro na novi peči so imeli v jeklarni Železarne Store. Porušitev oboka v raztopljenem jeklu v peči je povzročilo izmet taline skozi vrata peči in jeklo je zalilo napravo za nagibanje peči. Popravilo je trajalo celih 100 ur, kar je povzročilo izpad vsaj 1000 ton proizvodnje.

V valjarni I. so imeli daljše popravilo kot so sicer načrtovali, delavci, katerih itak primanjkuje, so koristili redne letne dopuste. Čeprav je bilo tudi v valjarni 2 veliko pomanjkanje delovne sile in vložka, so le izvršili proizvodni načrt.

Za livarne je posebej poudarjeno pomanjkanje delovne sile in to je tudi prisotno skoraj v vsej predelavi v železarnah kot tudi pri predelovalcih žice.

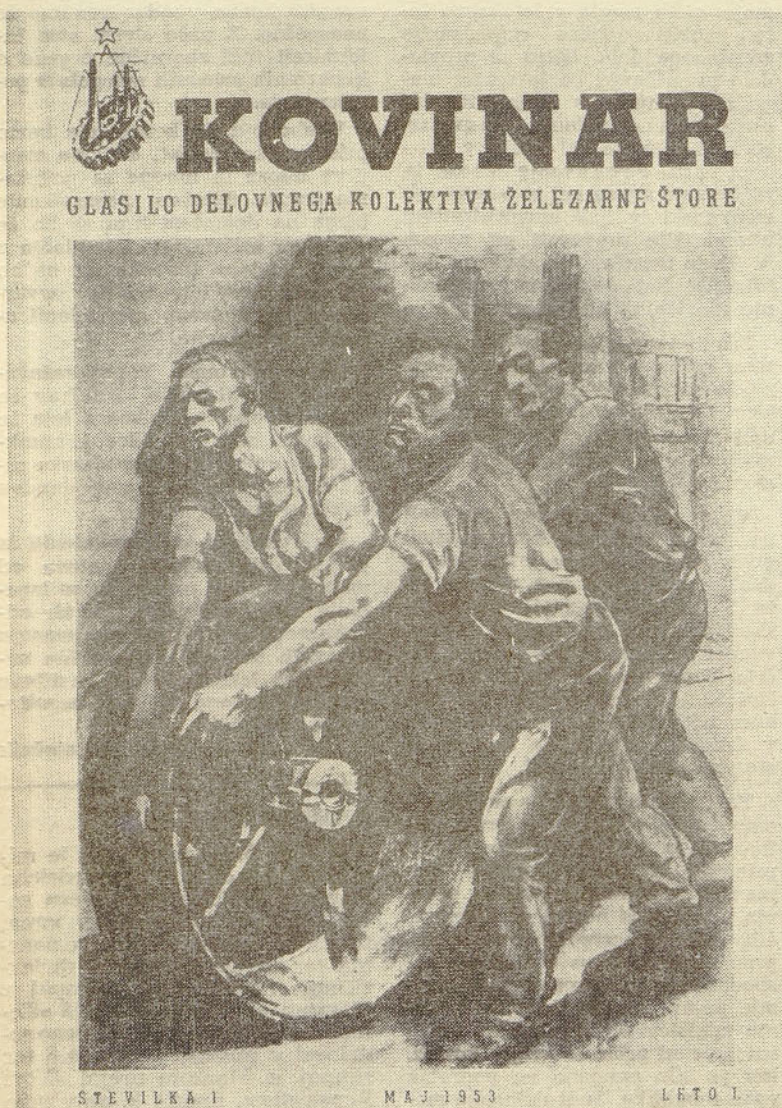
Za predelovalce naj navedem še, da je poleg pomanjkanja vložka za nekatere proizvode vzrok za nižjo proizvodnjo od načrtovane, še pomanjkanje naročil.

Tokrat sem malo več napisal o vzrokih težav, ki povzročajo, da je proizvodnja nižja od načrtovane. Vidimo, da so prekomerni vzdrževalni zastoji, ki so pri pečeh često posledica slabe kakovosti v ognju odpornega materiala.

Prekomerni zastoji transportnih sredstev in proizvodnih naprav, so posledica mehanskih ali električnih okvar. Zastoji so daleč večji od najboljših dosežkov in trdim, da so celo precej daljši od normalnih poprečnih zastojev od običajnih, npr. v valjarnah.

Dobro, pomanjkanje vložka je lahko odraz specifičnih občasnih pogojev. Pomanjkanje delovne sile, posebno v vročih obratih je že dolgo prisotno. Velika odsotnost z dela je letos verjetno presegla podatke za isto obdobje preteklih let. Prav sedaj, ko načrtujemo razvoj za naslednje srednjeročno obdobje so vse to dejavniki, katere moramo tudi upoštevati, predvsem pa čimprej ukrepati, da bi ublažili njihov vpliv že na letošnje delo v proizvodnji in na poslovne uspehe.

Milan Marolt

Naslovna stran prve številke našega glasila pred 27. leti. Izšlo je samo nekaj števil.

je vrednost uvoza nekaj več kot 8,8 milijonov \$ večja, kot je bila skupna vrednost izvoza Slovenskih železarn. Pri tem je treba posebej poudariti, da je delež vrednosti za potreben repromaterial znašal 93 % in čeprav so v teku obsežne investicije, je delež uvožene opreme le neznamen.

Izvrševanje načrta vrednosti prodaje poteka vzporedno z izvrševanjem blagovne proizvodnje to se pravi, neugodno. Junija so sicer v železarnah mesečni načrt vrednosti prodaje presegli 5 %. Uspešna prodaja je bila predvsem v Železarni Ravne, kjer so načrt presegli 33 %, tudi v Železarni Store so načrt presegli 12 %, v Železarni Jesenice je bil mesečni načrt dose-

Realizacijo medsebojnih dobav je težko podrobno razčlenjevati. Večkrat navidezna količinska izvršitev prav malo pomeni, če mogoče prav najbolj potrebni vložek za programirano proizvodnjo ni bil dobavljen. Možno je tudi, da so bile v eni delovni organizaciji ali tozdu pokrite skoraj vse potrebe, v drugi so morali pa menjati program ali celo zadrževati proizvodnjo, pri tem ko je isti dobavitelj dobavil polletno naročeno količino. Vsakdo bo pač gledal na podatke iz svojega stališča, vendar za splošno oceno naj služijo naslednji:

Železarna Jesenice je sklenila doslej za letošnje dobave toliko pogodb, da bi morale te znašati

Izguba začasno pokrita

Kot veste smo v letu 1979 zaključili poslovanje z izgubo v višini 85.304.187 din. To izgubo smo uspeli pokriti iz naslednjih virov:

— z lastnimi sredstvi železarne Store, že ob zaključnem računu, v višini 7.647.735 din;

ostanek izgube pa:

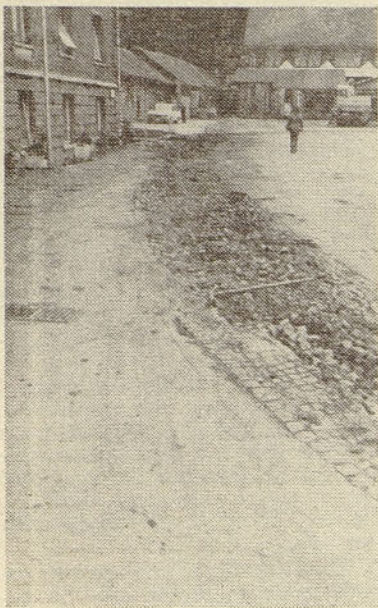
— iz sklada skupnih rezerv Skupščine občine Celje z dne 12. 5. 1980 kot dolgoročni kredit — sanacijski v višini 3.000.000 din za dobo 5 let po obrestni meri 3,5 % letno. Pričetek odplačevanja januar 1981;

— iz sklada skupnih rezerv gospodarstva SR Slovenije nam je bil odobren 11. 7. 1980 dolgoročni sanacijski kredit v višini 65.653.453 din za dobo 5 let po obrestni meri 3,5 % letno. Pričetek odplačevanja 1. 4. 1983;

— razlika 9.000.000 din pa iz sredstev Interne banke SOZD Slovenske železarnice z dne 11. 7. 1980 kot kratkoročni kredit, ki pa je bil z dne 28. 7. 1980 spremenjen v dolgoročni kredit za dobo 5 let po obrestni meri 10 % letno. Pričetek odplačevanja januar 1981.

Utihnili so ozkotirni hlaponi

Po dvaintridesetih letih neumornega puhanja ozkotirnih lokomotiv po industrijski železnici smo dne 18. julija 1980 uradno te lokomotive izključili iz

Sledovi odstranjenega tira pred
upravnim poslopjem

prometa. Zadnja vožnja lokomotive št. 5 s kompozicijo praznih in naloženih lesenih ter železnih ladij je bila opravljena že navedenega dne ob 12. uri iz čistilnice Livarne I. v Samac.

Že pred uradno ustavitvijo obratovanja ozkotirnih lokomotiv smo pričeli z demontažo ozkih tirov, ki so povezovali TOZD Valjarna I. z ostalim tirnim omrežjem, promet z ozkotirnimi lokomotivami v Valjarno I. je bil namreč ustavljen že 14. junija 1980.

Večji del površin, po katerih so bili speljani ozki tiri, bodo oziroma so že po odstranitvi tirov prelili z asfaltom in bodo služile za transportne poti cestnim vozilom.

Po ukinitvi ozkotirnega prometa bo en del transportiranega materiala prevzel normalnotirni železniški promet s svojimi turnus vagoni, ostalo pa bo prevzel cestni promet s svojim na novo nabavljenim traktorjem in prikolicami ter samonakladalnimi vozili in kontejnerji.

Obširnejši pregled na 32-letno obratovanje ozkotirnega prometa v Železarni Štore bo v prihodnji številki.

KM

Oskrbljenost proizvodnje ogroža doseganje planskih ciljev

Že v razpravah o gospodarskem načrtu za letošnje leto smo se morali soočiti z zaostrenimi pogoji gospodarjenja, ki bi naj omogočili doseganje stabilnejšega nadaljnjega razvoja organizacij združenega dela z odpravljanjem nesorazmerij na področju zunanje — trgovinske menjave, naraščanja cen, zniževanja inflacije, umiritve gospodarske rasti, povečanja produktivnosti dela ter zniževanja nekritične potrošnje. Strmo naraščanje deviznega primanjkljaja v plačilni in trgovinski bilanci s tujino, ter vzpon zadolženosti v tujini do kritične meje, nista mogla v letošnjem letu zaobiti nobene organizacije združenega dela. Hitro je prevladalo prepričanje, da je sektor blagovne menjave s tujino ključni problem nacionalnega gospodarstva, ki ne more biti rešljiv v kratkem času. Povečevanje izvoza in zniževanje uvoza naj bi pripomogli ekonomski in tudi administrativni ukrepi. Vse prednosti pri uvozu, ki jih je dosedaj uživala črna metalurgija kot dejavnost proizvodnje surovin, so bile ukinjene.

Samofinanciranje uvoza z izvozom, rušenje dosedanjega sistema z administrativnimi posegi in množico začasnih ukrepov, je močno uplivalo na redno oskrbljenost z uvoznim reprodukcijskim materialom.

V prvem polletju smo povečali naš redni izvoz na konvertibilno področje za 38 % v primerjavi z enakim obdobjem v preteklem letu. S tem smo presegli »resolucijske« procenete povečanja izvoza, vendar našega gospodarskega načrta nismo dosegli. Izvršitev v višini 38 % z vrednostnim zaostankom 1.500.000 \$ bomo nadoknadili v drugem polletju, za kar so že storjeni potrebni ukrepi.

Tudi tako povečan izvoz nam ni omogočil pokrivanja uvoznih potreb in je pri poslovanju TOZD prihajalo do motenj zaradi pomanjkanja nekaterih uvoznih surovin. S krajnimi naporimi smo preprečili večje neposredne zastoje, čeprav so se ti letos v širšem gospodarskem prostoru mnogo pogostje pojavljali. Združevanje deviznih sredstev od porabnikov naših izdelkov ni prineslo večjih koristi, ker je bilo omejeno na področje naše republike. Tudi dejanske materialne možnosti so se neprenehoma zniževale, ker je bilo prosto razpolaganje z deviznimi sredstvi postopno znižano. V zadnjem času se širi tudi spisek surovin, ki jih primanjkuje na domačem tržišču. Zaradi zmanjšane uvoza prihaja do trgovanja reprodukcijskih verig z nadaljnjimi verižnimi posledicami pomanjkanja. Celotno gospodarstvo tudi pospešuje izvoz, ne glede na potrebe domačega trga. Pomanjkanje kriterijev, kateri so naši izvozni izdelki, lahko prinese več škode kot koristi.

Po devalvaciji dinarja in podražitve energijskih surovin so se še dodatno zaostri strukturna neskladja v cenah izdelkov posameznih vej gospodarstva. Kljub ukrepom zamrznitve cen, gospodarstvo spontano išče možnosti podražitve svojih izdelkov. Na trgu se vedno bolj pojavljajo primeri izsiljevanja in nezakonitih podražitev. Pod

krinko samoupravnih sporazumov o posebni kvaliteti izdelka; o dodatni dodelavi po zahtevi kupca; o delu, ki ni izvršeno; navedbi novega izdelka itd; se dejansko dogovarjajo višje cene. Zavračanje teh sporazumov, v večini primerov pomeni ustavitev dobav. V nekaterih primerih gre sicer za vsebinsko upravičene zahteve proizvajalcev, ki niso uspeli v administrativnem postopku reguliranja cen.

Da ne gre za osamljene primere, pričajo napovedani ukrepi družbeno-političnih dejavnikov in upravnih organov, ki žele temu pojavu narediti konec, vendar trenutno še neuspešno. Z naše strani smo informirali tudi zbornične organe o konkretnih primerih nelegalnih povišanj cen.

V obdobju do konca leta bomo prisiljeni še sprejeti dodatne omejitve uvoza in ukrepe za povečanje izvoza. Splošno pomanjkanje blaga na domačem trgu se bo še vsekakor nadaljevalo. Neskladja v cenah so tako globoka, da se bo val podražitev hitreje širil z nevarnostjo, da bistveno razvrednoti učinek devalvacije.

Nasprotno temu, je povpraševanje po večini naših izdelkov še vedno visoko in do konca leta še ne bomo občutili padca konjunktura, čeprav trend gospodarske rasti v nekaterih vejah gospodarstva vztrajno pada.

Poslovanje v tako zapletenih in restriktivnih pogojih zahteva od vseh nas nove napore in prilagajanje hitrim spremembam, ter odgovornejši pristop pri sprejemanju delovnih nalog. Le na takšen način bomo lahko zadržali pozitivne rezultate prvega polletja, negativne pa izboljšati.

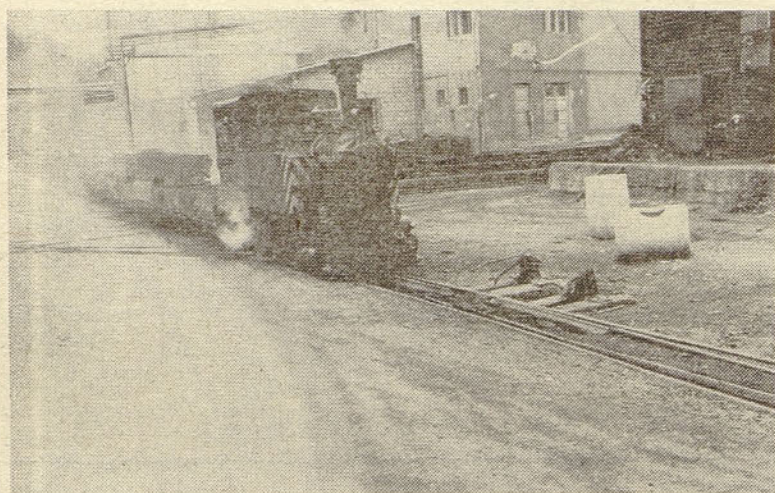
Albin Potočnik

SPOMNIMO SE...

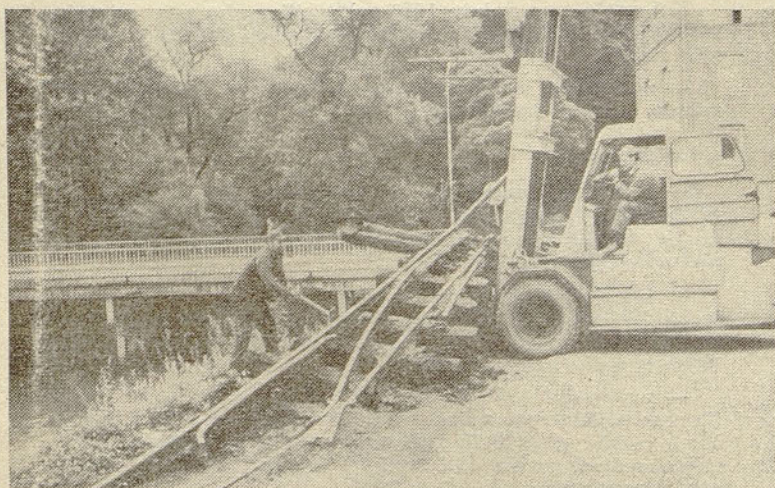
Na dan 5. avgusta letos je minilo 85 let od smrti Friedricha Engelsa, velikega Marxovega sodelavca, prijatelja in soborca, sotorca znanstvenega socializma ter zgodovinskega in dialektičnega materializma. Skupaj z Marxom je objavil leta 1848 »Komunistični manifest«, aktivno sodeloval v revoluciji leta 1848 ter skupaj z Marxom urejal »Novi Renski list«. Engels je prav tako kot Marx proučeval historični materializem in napisal klasična dela marksizma kot »Anti-Dühring«, »Dialektika narave«, »Izvor družine«, »Razvoj socializma od utopije do znanosti«.

Skupaj z Marxom je vodil Prvo internacionalo, navdušeno je pozdravljal Pariško komuno leta 1871, ker je videl v njej prvi poskus vzpostavitve diktature proletariata. Po Marxovi smrti je Engels redigiral in izdal II. in III. del Marxovega Kapitala, populariziral in širil Marxov nauk ter vodil svetovno delavsko gibanje. V II. Internacionali se je aktivno boril proti vsem oportunistom.

Lenin je pravilno ocenil Engelsa, ko je zapisal: »Za svojim prijateljem Karlom Marxom je bil Engels največji učenjak in učitelj sodobnega proletariata v vsem revolucionarnem svetu.«

Posnetek zadnje vožnje

Pogled na demontažo kretnice pri glavnem vratarju

TITO O VARSTVU PRI DELU

... V sistemu našega delavskega upravljanja vnašamo vse večjo skrb o zaščiti in varnosti naših delavcev pri delu ...

... Mnogi pri nas pozabljajo, da so ljudje-kadri najdragocenejše kar imamo. Skrb za delovnega človeka je večkrat pomanjkljiva. Prav tako se ponekod ne skrbi za realizacijo varnosti pri delu. Strmi se za tem, da bi dosegli čim večji efekt dela, pozablja pa se, ali je življenje in zdravje delavcev dovolj varno in zaščiteno ...

... Potrebno je posvetiti posebno pozornost varstvu pri delu, zaščiti življenja in zdravja delavcev in tudi velikih materialnih izgub, ki zaradi takšnega stanja večkrat nastajajo ...

... Potrebno se je poglobiti v življenje vsakega človeka in razumeti njegove težave, kajti vsak človek je svet zase, bitje, ki ima vesele in žalostne trenutke. Zato ni potrebno biti psiholog. Dovolj je, da si človek ki ima srce in občutek za ljudi ...

... Nenehno govorim, da je delavski razred stber naše socialistične države, delavski razred vseh nacionalnosti in v vseh republikah ima iste poglede in iste interese, delavski razred je cement, ki povezuje in krepi našo socialistično skupnost ...

... Sam sem vedno poudarjal, da nam je disciplina nujno potrebna, vendar takšna, ki je v interesu delovnega človeka, in katera se ne vsiljuje, temveč zavestno sprejema. Zveza komunistov se mora nenehno boriti za takšno disciplino, v kateri bodo spoštovali človekovo osebnost, pa tudi zahtevali izpolnjevanje delovnih nalog in demokratično določenih družbenih obveznosti.

Temni oblaki nad slovenskimi plavži

Problemi, ki tarejo slovenske železarje, se morda le v nekaterih odtenkih razlikujejo od tistih, ki so značilni za jugoslovansko črno metalurgijo: razdrobljenost, neskladje med proizvodnjo surovin in predelovalnimi zmogljivostmi, neurejena preskrba z železovo rudo, koksom, polizdelki in nadomestnimi deli, velika odvisnost od uvoza, predvsem pa slabo plansko in dohodkovno povezovanje vseh tistih, ki sodelujejo v proizvodnji jekla in izdelkov iz jekla.

Slovenske železarne so sicer povezane v sestavljeno organizacijo, vendar pa to združevanje dela in sredstev niti po obsegu niti po vsebini ne zadostuje za takšen razvoj črne metalurgije, kakršnega bi slovensko in jugoslovansko gospodarstvo potrebovalo. Po eni strani se z ostalimi železarnami v Jugoslaviji, ki so vse skupaj velike komaj za manjši kombinat v jeklarsko razvitih državah, ne morejo dogovoriti o delitvi dela, po drugi strani pa ni ustreznega povezovanja z dobavitelji surovin ter kupci njihovih izdelkov.

Posledice takšnega stanja so očitne: čeprav slovenske železarne po produktivnosti prednjačijo, je le-ta še vedno razmeroma nizka, cene pa so, nasprotno višje. Zaradi nizke akumulativnosti, ki ji v precejšnji meri pomaga tudi to, da črno metalurgijo v praksi često obravnavamo povsem enakovredno s predelovalno industrijo, elektroindustrijo in drugimi prodornejšimi dejavnostmi, železarne nimajo denarja za naložbe. Še manj pa ga je za sovlaganje v koksarne, rudnike itd.

Zadnji ukrepi ekonomske politike so te probleme še zaostriili. Ker so vsi, ki sodelujejo v tem reprodukcijskem kompleksu, izhod iz nastalega položaja našli predvsem v povečanju cen in pospeševanju izvoza, je na tržišču nenadoma začelo primanjkovati nekaterih osnovnih surovin in polizdelkov. Slovenske železarne ta trenutek še najbolj tarejo vse bolj usihajoče dobave koks, ki ga koksarne zaradi svojih bolj ali manj znanih težav raje prodajajo na tuje.

Zaradi tega je že začela pešati proizvodnja, nad plavži pa se zbirajo črni oblaki izgub. Poleg tega železarne, ki so močno odvisne od uvoza nekaterih surovin, polizdelkov in nadomestnih delov, niso ravnale nič bolj vihteško kot ostali, in da bi vsaj deloma zagotovile devize za uvoz, so začele pospešeno izvažati. Tako slovenski kovinski predelovalni industriji, strojogradnji in nekaterim drugim dejavnostim že primanjkuje jeklarskih izdelkov, in po vseh napovedih so-deč, bo ta preskrba v prihodnjih mesecih še nadalje slabela.

To je v precejšnji meri tudi posledica tega, da se železarne, kovinsko predelovalna industrija in drugi veliki kupci slovenskega jekla ne znajo povezati pri ustvarjanju deviznega prihodka. Namesto da bi izvažali izdelke višje stopnje obdelave, potem pa si dohodek ustrezno razdelili, so železarji spriču neurejenih odnosov primorani prodajati jeklo in polizdelke na tuje.

Paradoksalno je, da imajo zdaj železarne manjši devizni primanjkljaj kot predelovalna industrija, pravi Igor Uršič, predsednik poslovnega odbora Slovenskih železarn. Neurejeni odnosi pa se kažejo tudi drugače: železarne na Jesenicah, v Štorah in na Ravnah sicer naredijo skoraj dovolj jekla za slovenske kupce, vendar pa potrebujejo predvsem kakovostnejša jekla, medtem ko zlasti kovinsko predelovalna in-

dustrija na veliko uporablja takojmenovana masovna jekla.

Prav gotovo ne kaže razglabl-jati o tem, kdo naj nosi del krivde za to neskladje, vsekakor pa ni dvoma, da bi ga bilo moč odpraviti z ustreznim planskim in dohodkovnim povezovanjem, in to v korist vseh gospodarskih dejavnosti. Da bi tudi v prihodnjih letih lahko v Sloveniji vsaj kolikor toliko uspešno zadovoljevali potrebe po izdelkih črne metalurgije, se bomo morali odločiti za nekatere naložbe. Gre za veliko denarja, ki pa ga seveda železarne same ne bodo mogle zbrati, saj že v zadnjih šestih letih niso v razširjeno reprodukcijo vložile niti dinarja. Izhod je torej le v sovglaganjih, ki morajo temeljiti na dohodkovnem in deviznem povezovanju ter skupnem snovanju nadaljnjega razvoja.

Seveda pa se pri tem slovenski proizvajalci in predelovalci jekla nikakor ne smejo zapirati v republiške meje, saj so naposled odvisni tudi od dobav železove rude, koks, in še marsičesa. Zato bomo morali veliko bolj kot doslej iskati poti do vseh tistih, ki sodelujejo v tem reprodukcijskem kompleksu. Le na ta način bomo uspeli prebiti led, ki že desetletja oklepa razvoj slovenske in jugoslovanske črne metalurgije.

(Gospodarski vestnik št. 26 z dne 10. junija)

Aktiv invalidov Železarne Štore

Kakor vemo, so v Železarni Štore v obratih težki pogoji dela, zato je precej delovnih invalidov, ki imajo svoj aktiv. Da bi bili čim manj prizadeti zaradi svoje telesne hibe, se v prvi vrsti prizadeva tovarišica Lamutova s celotnim odborom. Z namenom, da se čim bolj spoznajo med seboj in se pogovorijo o svojih težavah, se večkrat sestanejo. Dne 11. 1. 1980 je bil v Štorah v gaislskem domu občni zbor aktiva. Na njem so obravnavali tekoče probleme in naloge za naprej. Na koncu zbora je bila zakuska, za dobro voljo pa je poskrbel Brane Klavžar s svojimi muzikanti in pevko Slavico.

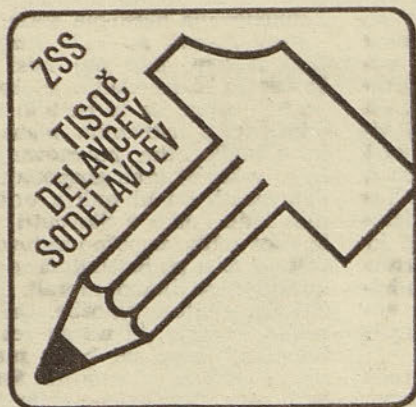
16. 2. 1980 se je po zimskem obdobju prav prilgel izlet v Moravške toplice, kjer smo se nekateri kopali v bazenu, drugi pa so si ogledali zanimivosti kraja. Zaradi težke bolezni našega maršala Tita je odpadel zaključni del izleta, vseeno smo se vračali zadovoljni na svoje domove.

Ker je spomladansko sonce že ponujalo svoje žarke, je odbor 7. 6. 1980 organiziral izlet na sončno Primorsko, in sicer v Goriška Brda. Izlet je vodila tov. Lamutova, v Razdrtem pa smo dobili vodičko, prijetno dekle, ki je dobro poznala primorske kraje in nam je opisala vse njihove značilnosti. Pripeljali smo se v Novo Gorico in šli peš na grobnico — Barbino cerkev, v kateri so shranjene krste in venci starih vladarjev. Da bi se spoznali, s čim se ukvarjajo Goriška Brda, smo si ogledali veliko vinsko klet v Dobravi, v kateri pripravljajo najbolj znana goriška vina, ki smo jih tudi poskusili. V gostilni so nam postregli okusno pripravljeno kosilo. Šli smo tudi na 24 m

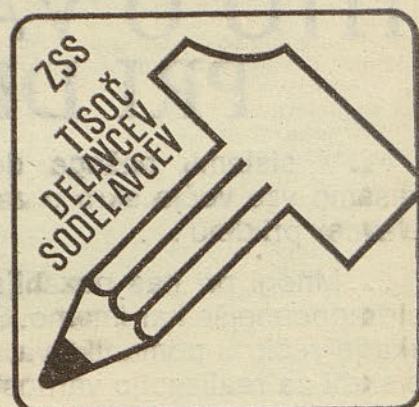
visok stolp, od koder se vidi vsa Primorska; tam smo se tudi fotografirali. Za veselo razpoloženje je poskrbel muzikant Cigler in njegov pomočnik, da smo se dobre volje in zadovoljni vračali domov.

21. 6. 1980 je bilo tretje srečanje invalidov Slovenskih železarn. Letošnje srečanje je organizirala Železarna Jesenice, in sicer na partizanski Pokljuki. Ko smo se peljali po Gorenjski, smo si ogledali zloglasno gestapovsko mučilnico in zapor v Begunjah. Počastili smo spomin na ustreljene talce v Dragi, katere je gestapo najprej zverinsko mučil in nato ustrelil. Ko smo se pripeljali na Jesenice, so nam postregli z izdatnim sendvičem. Tukaj so izstopili športniki, da so se pomerili v športnih disciplinah. Ostali smo se odpeljali naprej na Bled. Tam smo se namestili v hotelu, kjer je bilo zbranih že veliko invalidov. Tovarišica Lamutova je s svojo po-zrtvovalnostjo dosegla, da smo tudi mi dobili stole in mize. Dobili smo malico in nekaj za suho grlo. Nato je sledil govor. Prav lepo so nam zapele pevke več lepih pesmi ob spremljavi harmonike.

Sledila je razglasitev športnika in podelitev nagrad. Za dobro voljo so poskrbeli muzikanti; da ne bi odšli lačni, so nam postregli z okusno enolončnico. Ko smo se vračali domov, smo ob spremljavi harmonikarja Ciglarja in Drobnetarja marsikatero zapeli. Za prijetno srečanje gre predvsem zahvala tovarišici Lamutovi. Hvala tudi odboru in vsem, ki so kakorkoli pripomogli k dobremu razpoloženju.

DAJMO OBVEŠČANJU PRAVO VLOGO

Mogoče se bo kdo vprašal, kaj pa s tem naslovom hočemo. Želimo in hočemo, da bi obveščanje zadobilo pravo in polno vsebino, da bi z njim dosegli tisto, kar je namreč potrebno doseči, to pa je: delavec samoupravljalec, se pravi vsak član delovne skupnosti naj bo o vseh naših prizadevanjih, nalogah, dolžnostih in obveznostih, seveda pa tudi o pravicah in o naših uspehih ali neuspehih čim hitreje in čim točneje obveščen. Morda bo kdo rekel, saj smo obveščeni na sestankih, na sejah, na posvetovanjih, zborovanjih in ne vem kje še vse. Nenazadnje je tu še naše tovarniško glasilo »Štorski železar«, razen tega pa prejemamo še dokaj sveže novice, ali obvestila po Informatorju. Zdaj se pa vprašajmo, ali prečitamo čim natančneje Informator in naše glasilo »Štorski železar«? Pa bo kdo rekel, le zakaj? Prečitam pač tisto, kar me najbolj zanima, za drugo pa nimam časa. Pa me tudi ne zanima, ne briga. Pa smo tam. Vsak član naše delovne skupnosti mora živeti in dihati z delovnim kolektivom, mora biti o vseh dogajanjih in vseh delovnih naporih seznanjen, zanimati se mora za naše delovne načrte, za težave pri nabavi surovin, reprodukcijskega materiala, za proizvodne težave, za delo organov samoupravljanja, sindikalne organizacije, mladinske organizacije, za delovno disciplino, se pravi za vse, kar vpliva na izvajanje našega gospodarskega načrta. Vedeti moramo, kako deluje delegatski sistem, če so in zakaj so nekateri sestanki slabo obiskani, zakaj so nekateri delegati premalo dejavni, kje šepa delo ene ali druge organizacije.

Rekli boste, tale pa lahko piše in našteva, kaj vse bi moral vsak od nas imeti na skrbi kot dober član delovne skupnosti in dober član sindikalne organizacije. Toda za to so vendar tu odgovorni! Tako, torej, odgovorni. Zadnji čas je, da se zavemo, da smo vsi odgovorni za dobro gospodarjenje, za dobro delo v vseh obratih in oddelkih naše delovne skupnosti, v vseh službah. Pa saj to vendar ni mogoče, vse vedeti, če pa nismo za to šolani. Reš vsi nimamo iste stopnje splošne in strokovne izobrazbe, vsak naj na svojem delovnem mestu dela, kar mu narekuje njegov delokrog, njegove zadolžitve, dela naj z občutkom dolžnosti in odgovornosti pa bo vse v redu, mar ne? Ne, zdaj nismo več v časih, ko smo se brigali, če smo se sploh dovolj, samo za svoje delo. Danes smo samoupravljalci, gospodarji, ki morajo skrbeti, da bo poslovanje delovne skupnosti uspešno, ki morajo vedeti, kaj se v hiši dogaja, zakaj težave, odkod ovire, kje, zakaj zastoji, kje in prave delovne discipline, prave produktivnosti, kakšne posledice to rodi in kaj je treba podvzeti, da bodo nepravilnosti in težave odklonjene.

Od kod pa naj vsak navaden član delovne skupnosti ve, zakaj težave? Pa saj so za to odgovorni? Tisti, ki se razumejo na te stvari. Toda dober gospodar in samoupravljalec se mora zanimati, zakaj težave, kot smo že rekli. Zato bo iskal pojasnilo, zahteval bo, da ga je treba o vseh prizadevanjih, uspehih in neuspehih, težavah in napredku obveščati.

Pravočasno, dosledno, podrobno obveščanje naj bo skrb nas vseh! Kako je pa to mišljeno? Saj imamo za obveščanje službo, oddelek, imamo časopis, imamo Informator, veliko pa izvemo na sestankih in sejah. Toda ne vsi in ne povsem podrobno! Da se razumemo. Zanimajmo se za čim boljše obveščanje. Sodelujmo pri tem! Ni dovolj, če daš od časa do časa kak prispevek za »Štorskoga železarja«, pa če na sestankih kritiziraš. Treba je kaj več.

Pokažimo, da smo osveščeni samoupravljalci. Prizadevajmo si, da se bomo izobrazili, tako, da bomo lahko čim uspešneje sodelovali pri obveščanju sodelavcev. Obveščanje naj prihaja tudi od spodaj navzgor, povejmo, napišimo, kaj je narobe, kje, zakaj, kako bi to odpravili, učinkovito, čim hitreje! Vključimo se aktivno in odgovorno v proces resničnega samoupravljanja in odločanja! To pa nam bo lažje, če bomo pripomogli k popolni, vsestranski obveščenosti. Naj nam bo jasno: vsak osveščen delavec lahko obvešča druge o dogajanjih in problemih svojega delovnega in življenjskega okolja. Tu ni nujno, da se izražamo hudo strokovno, učeno. Preprosto izpovedana skrb, potreba, nujnost bo prispevek k uresničitvi naših proizvodnih nalog in vseh zastavljenih ciljev, prispevek v graditvi naše skupne velike resnice. Saj tudi če ne pišeš, lahko prispevaš s poročanjem k obveščanju drugih. Ne moremo in ne smemo biti pasivni spremljevalci dogajanj. Potrudimo se in pridobivajmo nove sodelavce pri obveščanju, dopisujemo in sodelujmo pri oblikovanju obveščanja, pridobivajmo sodelavce za svoje glasilo!

Pa še to.

Naše sindikalno glasilo Delavska enotnost je letos maja pričela z akcijo: »Tisoč delavcev — sodelavcev«. Poleg Zveze slovenskih sindikatov, kot nosilca akcije, so se v akcijo vključile še ostale družbeno-politične organizacije ter ostali zainteresirani subjekti. V naši delovni organizaciji je nosilec akcije konferenca Osnovne organizacije Zveze sindikatov. Akcija nam pomeni spodbudo samoupravnemu komuniciranju, to je podružbljanje obveščanja, informiranja. Tudi pri nas se zavedamo, da je ustrezna informiranost delavcev osnovni pogoj vsakega odločanja, zlasti še pri obravnavanju poslovnih rezultatov, periodičnih in ostalih računov. Prav naloge na področju stabilizacije naše ekonomske situacije še posebej zahtevajo odgovoren, poudarjen, pravilen razumljiv odnos do informiranja.

Za vse tiste, ki se bodo vključevali v akcijo: »Tisoč delavcev — sodelavcev«, je pripravil Odbor za informiranje in politično propagando RS ZSS nekatere zanimive oblike stimuliranja — pripravljene so značke (glej objavljen znak), za vsakega novega sodelavca z redno zaporedno številko. Najboljše prispevke pa bo objavilo glasilo ZSS »Delavska enotnost«.

Vse bodoče sodelavce opozarjamo, da lahko svoje prispevke pošljejo ali v pisni obliki (vest, poročilo, komentar, reportaža, glosa), ali fotografije, karikature. Pišete lahko o vsemu — uspehih in težavah na delovnem mestu, delu samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, družbenem standardu, športu in rekreaciji... o vsem.

Mi pa vas vabimo, oglasite se s svojimi prispevki v našem glasilu »Štorski železar«.

Glavni in odgovorni urednik Štorskoga železarja
Franc Kavka

Psihološki vidiki inovatorstva

(Nadalj. iz prejšnje številke)

Lastnosti osebnosti primerne za kreativno delo

Mnogi psihologi so poizkušali odkriti lastnosti, značilne za ljudi, ki se ukvarjajo z ustvarjalnim delom. Precej časa so poseben pomen pripisovali kognitiv-

nim lastnostim (opazovanje, spomin, mišljenje in inteligenca). V poslednjem času pa vse bolj poudarjajo konativne lastnosti (interesi, motivacija, emocija). Od avtorjev ki so poudarjali pomen kognitivnih lastnosti smo izbrali A. Andersona (1959), ki je objavil zanimivo delo različnih avtorjev. Predstavili vam bomo pomembnejša poročila dvojice avtorjev: Carla Rogersa in Ericha Fromma.

C. Rogers navaja tri pomembne predpogoje kreativnosti:

1. Odprtost izkušnje doživljanja. To pomeni prepustnost meja pojmov, prepričanj, percepcije in hipoteze. Tolerantnost do domiselnosti in sposobnost sprejemanja mnogih konfliktnih informacij, brez poizkušanja zapiranja situacije. To je nasprotje obrambnemu stališču.

2. Notranji vir ocenjevanja, ki nakazuje potrebo kreativne osebe po avtonomiji misli in občutkov. Pri vrednotenju produkta za kreativno osebnost ni pomembna pohvala ali kritika dru-

gih, temveč se oslanja predvsem na lastno oceno, ki se izraža najpogosteje v vprašanji; ali sem ustvaril nekaj kar ME NE zadovoljuje, ali izraža to del mene, moja občutja, moje misli, bolečino ali ekstazo?

3. Sposobnost igrati se z elementi ali pojmi. Ta predpogoj je manj pomemben, kot predhodna dva. Kreativno gledanje življenja na nov način se izraža v sposobnosti osebe, da se igra z idejami, barvami, oblikami, odnosi itd.

C. Rogers posebno izdvaja dva predpogoja, ki zadevata razvoj

konstruktivne kreativnosti.

1. Psihološka sigurnost, s čemer razume sprejemanje brez-pogojne individualnosti, obstajanje klime, v kateri ni zunanje-ga vira ocenjevanja in empatijskega razumevanja.

2. Psihološka svoboda, s katero razume popolno svobodo simboličnega izražanja. Obnašanje je lahko v nekaterih primerih omejeno z družbo in tako mora tudi biti. Vendar simbolično izražanje ne sme biti omejeno. Drugače povedano, v naših mislih smo svobodni, druga stvar pa je, kakšne in katere ideje je družba pripravljena ali lahko sprejme.

Po avtorju pomeni biti svoboden to, da mora človek biti tudi odgovoren.

Po Erichu Frommu so za kreativnost potrebni naslednji pogoji:

1. *Sposobnost čuditi se.* Za vsakega otroka je naš svet popolnoma nov in otroci so zaradi tega kreativni, vsaj v tem smislu, da imajo kreativno stališče. Med izobraževanjem to sposobnost biti začuden, sposobnost biti presenečen izgube. Ljudje so mnenja oziroma verjamejo, da morajo znati vse, pojem presenečenje in biti začuden pa jemljejo kot neznanje. B. Morris je mnenja, da so tisti, ki so »umetniki v svetu znanosti« ohranili sposobnost da se čudijo.

2. *Naslednji predpogoj po Frommu je sposobnost koncentracije.* Zato je pravzaprav redka možnost, saj smo dandanes vedno zavzeti, vendar brez koncentracije. Ko delamo eno, že mislimo o naslednjem trenutku, ko bomo lahko prekinili to kar počnemo. Če je le možno, delamo več stvari hkrati. Zajtrkujemo, poslušamo radio, čitamo časopis in se morda hkrati pogovarjamo s soprogo in otroci. Tako počnemo naenkrat vse in hkrati nič. Kadar je nekdo res koncentriran, potem predstavlja to za njega »edino stvar v življenju«.

3. *Najpomembnejši predpogoj po Frommu je sposobnost osebnosti,* da sprejema konflikte, kar pomeni, da ne beži pred problemi. Avtor je mnenja, da je ta misel povsem nasprotna današnjemu prepričanju, ko človek beži k umiku pred konflikti kolikor je le možno. Obstaja splošno prepričanje, da so konflikti škodljivi in da se jim je zaradi tega potrebno izogibati. Resnica pa je povsem drugačna. Konflikti so izvor začudenja, razvijanja moči, tega kar imenujemo karakter. Če nekdo neprestano beži pred konflikti postane počasni stroj, ki »gladko funkcioniра«.

4. *Naslednji predpogoj je, da se vsak dan na novo »rodimo«.* Ideja Fromma je, da sam akt fizičnega rojstva, pa čeprav še tako pomemben, vseeno niti zdaleč ni vse tisto, kar je za življenje človeka važno. Nasprotno, vse kar se dogaja potem, predstavlja svojevrstno rojevanje samega sebe. In vsako takšno rojevanje predstavlja tudi akt strahu pred izgubo in akt upanja, da bo človek v novi situaciji znal uporabiti svoje lastne moči bolj svobodno in popolneje.

Pri ocenjevanju predpogojev za kreativnost prihajajo do izraza tudi lasnosti, ki vplivajo ne-

gativno. Na prvem mestu je konformizem oziroma popuščanje lastnega mišljenja pred tujim (seveda, če lastno ne obstoja, potem tudi ni ničesar, kar bi popuščalo). Pri tem ni mišljeno samo mišljenje, temveč tudi opazovanje, občutenje, prepričanje itd. To vprašanje pripelje kreativno osebnost v zvezo z obstoječim konformizmom sredine, v kateri živi. Vsekakor je v vsaki družbi ali vsaki sredini za obstoj posameznika potrebna določena doza konformizma. Postavlja se vprašanje stopnje konformistične upravičenosti, oziroma zahtev družbe v odnosu na norme obnašanja posameznika, da bi družba lahko delovala. Smatra se, da se meje nujnega konformizma prekoračijo, kadar družba izrablja svojo moč v smislu »smeš, vendar ni treba«. Nujne norme morajo biti izražene s »sem in ne smeš«. Potrebno je biti pozoren na to kdaj je neka sredina nagnjena k prekoračitvi dovoljene meje konformizma. Pretirano vsiljevanje konformizma v določeni družbeni sredini izraža mnogo globlje in resnejše korenine kot pa so razni interesi, ekonomsko stanje itd.

V znanosti je osvojeno mišljenje, da se kreativnost pojavlja v vseh kulturah, vseh oblikah človekovega delovanja, vendar da obstajajo razlike v pogostosti, nivoju in tipu kreativnosti.

Kreativni posameznik je tisti, ki zaradi enotnosti posameznih lastnosti osebnosti lahko v določenih okoliščinah ustvarja nove proizvode širšega družbenega značaja.

Skupina znanstvenikov v celoti ima razvite naslednje lastnosti: veliko moč »ega« (JAZA), čustveno stabilnost, močno razvito potrebo po neodvisnosti in avtonomiji, samozadovoljstvo, visoko stopnjo kontrole impulzivnosti, visoko dominantnost in moč razumevanja, zelo razvito splošno inteligenco, razvito abstraktno mišljenje, odklanjanje konformističnega pritiska v mišljenju, izražanje specialne vrste interesa, da tvegajo in raziskujejo neznanje itd.

Emilija Strmotič, psiholog
Marica Berič, psiholog
Pronalazač št. 36

Za objavo pripravil
Dušan Krošl

Znani ameriški izumitelj škotskega rodu, fizik in fiziolog Aleksander Graham Bell, je umrl 31. julija 1922. Doživel je 75 let. Ukvarjal se je z raziskovanjem mehanike govora ter je leta 1872 ustanovil v Bostonu (ZDA) šolo učiteljev za gluhohe. Leta 1875 je izumil električni telefon, ki je bil večkrat dopolnjen in je v uporabi od 1877 do danes. V sodelovanju s CH. Summer Taintom pa je izumil fotofon, ki deluje na načelu pretvarjanja spremembe intenzitete svetlobe v zvok s pomočjo spremembe električnega odpora selenske celice. Na tem načelu je zasnovana reprodukcija zvoka v zvočnem filmu. Graham Bell bo ostal zapisan v zgodovini tehniškega napredka.

Še en nagrajenec v naših vrstah

Kdo ga ne pozna, Frančka Pungarška, saj je med nami že 32 let. Začel je kot skromen fizični delavec, potem ga je želja za znanjem, še bolj pa nagnjenje in pripravljenost pomagati ljudem, predvsem sodelavcem, privedla med bolničarje. Tam se zdaj udejstvuje že 26 let. Vedno pripravljen pomagati, z mirnim nastopom in blago besedo že psihološko pomirjevalno vpliva na tiste, ki so potrebni prve pomoči. Toda našega Frančka poznamo tudi kot dolgoletnega aktivista Rdečega križa, zlasti še na področju organiziranja krvodajalstva. Tu je s svojo prizadevnostjo veliko pripomogel k številnim uspešno izvedenim krvodajalskim akcijam. Vseskozi je zelo aktiven ob vsaki akciji civilne zaštite. Kot obveznik združenega odreda civilne zaštite Zele-

zarne Store dobro in uspešno vodi enoto prve medicinske pomoči, ki je že tudi v občinskem merilu dosegla večkrat prva mesta. Kot oskrbnik opreme civilne zaštite vodi skrb za materialno stanje te opreme.

Naš dobrodušni Franček je zelo dobrodošel kadar je treba v družbo vnesti dobro voljo. Tudi zapoje rad.

Že vrsto let je vodja ambulate prve pomoči v naši železarni.

Kot prizadeven obveznik združenega odreda civilne zaštite v Železarni Store je za svoje uspešno delo kot vodja enote prve medicinske pomoči prejel letos priznanje Sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito Celje.

Cestitamo!

SVET ZA LJUDSKO OBRAMBO,
VARNOST
IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO

PRIZNANJE

PUNGERSEK Francu,
Železarna Store

za prizadevanja in dosežene
rezultate pri razvoju civilne
zaščite v občini Celje

Celje, 20. junij 1980

Predsednik
Jozef Marolt

Prešernov spomenik v Ljubljani je delo slovenskega kiparja Ivana Zajca, ki se je rodil 15. julija 1869. Bil je plodovit ustvarjalec, delal je v marmorju, mavcu, bronu in terakoti. Zanj je bila posebno značilna nagnjenost k oblikovanju živali, zlasti konjev. Poleg Prešernovega spomenika je njegovo najbolj znano delo Preplašeni satir v ljubljanski Narodni galeriji.

23. avgusta se spominjamo tudi enega najpomembnejših dejanj časne ljudske skupščine Demokratične Federativne Jugoslavije. Tega dne leta 1945 je namreč sprejela Zakon o agrarni reformi in kolonizaciji. Po tej reformi je dobilo zemljo okoli 200.000 malih kmetov in kočarjev.

Mladi gasilci so letovali

Železarniško gasilsko društvo zna povezovati svoje člane. Organizacijsko visoko sposobno vodstveno osebje z višjim častnikom gasilstva, tovarišem Krum-pak Stefanom na čelu vzorno skrbi še predvsem za mladinsko vrsto, za mladi rod, ki bo nekoč nadaljeval tradicijo zelo uspešnih štorskih gasilcev. Ne gre tu zgolj za strokovno izpopolnjevanje mladih; tudi sicer je čutiti skrb v danih možnostih »držati skupaj družino«, kar Industrijskemu gasilskemu društvu Železarne Štore vseskozi uspeva.

Prejšnja leta je društvo organiziralo letovanje otrok ob morju; letos pa so se odločili za taborjenje. V Gozdni šoli v Mozirju se je v dneh od 21. do 27. julija dvaintrideset fantov in deklet kopalo, tekalo, igralo žogo in se urilo v gasilskih veščinah.

Vemo, da so tudi letos, kot je že v navadi, ženska gasilska vrsta, mladina in pionirska deseterina posegli na republiškem tekmovanju v Ptuj po najvišjih priznanjih. Storski pionirski — gasilci bodo 5., 6. in 7. septembra zastopali slovenske barve na državnem prvenstvu na Tjenti-

štu pa so zato del časa v gozdni šoli v Mozirju namenili urjenju v vajah za pomembno tekmovanje. Na idiličnem mestu na jasi sredi gozda so se najmlajši naučili, pod mentorstvom Janeza Klakočarja in Anice Mezejeve, marsičesa, kar jim bo prav prišlo tudi doma. Postelje, na primer, so bile v šotorih po vojaško pospravljene, medtem ko ostajajo doma marsikje neurejene, dokler se jih ne loti materina roka. O tem smo se lahko prepričali, ko so za nas starše organizirali obisk malčkov v kraju letovanja. Savinja — v Mozirju je zelo čista, je bila sicer mrzla, a mladih tabornikov — gasilcev to ni motilo, da se nekajkrat ne bi kopali v njej. In — ko je bilo počitniško vzdušje na višku, je bil tu tudi sobotni večer, ki je minil ob tabornem ognju, pesmih in priložnostnem programu.

Kar prehitro je minilo prijetno taborniško življenje in — v nedeljo dopoldne so si mladi gasilci pri odhodu iz Mozirja rekli, da bodo v Gozdno šolo še radi prišli.

JoK

V gozdni šoli Mozirje. Pozdrav zastavi!

Rogled na tabor ob prostih popoldnevih

STORSKI ZELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Građišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.

Jubilej maratonca

Kumrovec, 25. maj 1980, Dan mladosti. Prvič brez Tita. Lep sončni dan, na ulici množica, ti-soče ljudi. Med njimi jih je 700 prijavljenih za start maratona Kumrovec 1980, 26 km dolgega teka po cesti skozi Zagorje in preko Sotle v Slovenijo, pa spet čez Sotlo proti cilju v Kumrov-vec. To je tek, za katerega se večina pripravlja že od 26. ma-ja, za naslednjič. To je tek lju-bezni, zaupanja, zahvale našemu tovarišu Titu, malo darilo nas za njega, za vse kar je storil za nas.

Mihajlo s pokalom, priznanje za 10-kratno udeležbo

Kumrovec je zgodovinsko me-sto, še iz časa kmečkih uporov, Titovo rojstno mesto. Kumrovec si zapomni, vsrka v sebe zmago-valce teka, tragičarje in vztraj-neže. Kumrovec je enkrat na le-to, Dan mladosti. Petkrat, deset-krat, petnajstkrat, Kumrovec ob-daruje. Srebrna plaketa, pokal. Jubilanti. Enotno za vso Jugo-slavijo. Letos je seznam dobil še tri imena, 16 imen v klubu desetih nastopov v Kumrovcu. Deset nastopov, deset dolgih let, desetkrat čez ciljno črto, jubi-lej. Slovenija je letos prvič do-bila dva člana jubilentov.

Enega poznamo, Lišanin Mi-hajla, člana Kladivarja Celje in člana našega kolektiva, delovna skupnost Investicije in razvoj. Atletika je kraljica športa, za-četek, leta treninga, tekmovanja, spomini, povej nam!

Ja, začel sem leta 1967 v »Me-talcu«, Kraljevo, pa »Sloboda«, Titovo Užice, pa »FAP«, Priboj na Limu in od leta 1974 sem pri celjskem Kladivarju, in sicer od leta 1978 bolj kot rekreativec, ampak še vedno v atletiki. Veš, trening je kot pijača, če te pre-vzame, vzdihuješ na treningu, naslednji dan pa si spet na sta-dionu. Leta so to, 14 let od pr-vega srednješolskega kroša po vodi in snegu kjer so me zapa-zili. V Sloveniji sem prvič tek-moval v Celju na krosu Jugosla-vije leta 1968, drugič v Velenju na prvenstvu Jugoslavije v ma-ratonu (42 km) leta 1970, potem pa leta 1972 v Celju na Skoko-vem memorialu. Eh, kdo je ve-

del, da bom potem enkrat zares prišel v Celje, h Kladivarju.

Leta 1971 sem dosegel 4. čas v Jugoslaviji v maratonu (42 km), pa kaj ko sem moral v vojsko in lepih sanj o reprezentančnem dresu v naslednjem letu je bilo konec. Potem sem pa raje tek 5.000 m, 10.000 m, kdaj pa kdaj 20 km in mojo staro ljubezen Kumrovec. To so srečanja vseh nas, ki jim nekaj pomeni garaški tek po soncu in prahu, pre-verjanje lastnih zmogljivosti, bratstvo in enotnost, TITO. Spomnim se prvega nastopa v Kumrovcu leta 1969, uvrstitve med prvih deset, a startalo jih je petdeset, res dobrih atletov, a letos 700, ampak s precej re-kreativci. Jaz menim, da se časi spreminjajo, da naš človek vse več vzljublja naravo, sproščeni tek v naravi, brez garaškega tre-ninga in to je dobro, ker s tem se vračamo k zdravemu načinu življenja, prijateljskemu odnosu do sosedu ali kolega, s katerim gremo na urico teka.

Kaj pa Slovenija, Železarna Štore? Kako se počutiš pri nas? Slovenija je glede organizacije, pogojev za trening in drugih fak-torjev potrebnih za uspeh v špor-tu naredila res veliko, vendar se da še več. V železarni sem se hitro vključil, vendar sem se mo-gel vedno na novo uveljavljati, so pa pri nas določene ovire, ki so postavljene pred športe ki so novi, nerazširjeni ali brez po-kroviteljske naklonjenosti dolo-čenih osebnosti, krogov. Vzemimo na primer atletiko; medob-ratno tekmovanje se razpiše tri dni prej. Kje je tu logika? Pod takšnimi pogoji se ne morejo enako razvijati vse športne veje.

Kako pa vidiš sebe v športni prihodnosti?

Upam, da bom še naprej lah-ko rekreativno tekmoval na vseh večjih tekmovanjih v Jugoslaviji na daljših progah (10—25 km), za katere sicer dobim še vedno 15—20 povabil letno pod pogojem, da bom še zdrav za takšne na-pore.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata in svaka

ZDRAVKA KOBOLA

iz Prožinske vasi se iskreno za-hvaljujemo vsem, ki so ga po-spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo OOS Železarne, godbi na pihala, sode-lavcem Vatrostalne, ZB, upoko-jencem ter GD Prožinska vas za organizacijo pogreba. Enaka hva-la tudi govornikom tov. Verbiču in tov. Tržanu za ganljive bese-de ob odprtem grobu. Vsem sku-paj še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči:

žena, hčerki z družinama ter ostalo sorodstvo